

Mäntyrinteen perhetukikeskuksen toimintojen uudistaminen 1.5.2018 alkaen

Perusturvajohtaja Mari Annika Antikainen Sosiaalipalvelujen tukipalvelut

Kaupungin lastensuojelulaitosten uudistaminen ns. Mäntyrinteen perhetukikeskuksessa on käynnistynyt vaiheittain. Vuosina 2015–2016 yli 12-vuotiaiden palvelut uudistettiin ja perustettiin vastaanotto- ja arviointiyksikö. Vuonna 2017 käynnistettiin vaiheittain omana tuotantona perhekuntoutusta siten, että vuoden lopussa käytössä oli 5 paikkaa. Vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa on vahvistettu, että kaupungin lastensuojelulaitosten uudistamista jatketaan siten, että kehitetään kaupungin lastensuojelulaitosten palvelurakennetta perhekuntoutuksen tuottamiseksi vapauttamalla henkilöstöä ja tilaa ns. Vauvalan ja Touhulan eli pienten lasten yksiköistä. Muutosta tukee se, että yhdessä Siilinjärven kunnan ja Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämisyksikön kanssa on toteutettu lyhytaikaisen perhehoidon kokeilua, jossa erityisesti alle 12-vuotiaiden lasten sijoittamista perhehoitoon vahvistetaan.

Tavoitteena on, että lastensuojelussa ostopalvelujen käyttöä vähennetään perhekuntoutuksesta ja korvataan omana toimintana. Muutos on taloudellisesti ja toiminnallisesti perusteltua, koska vuonna 2017 ostettiin 3237 perhekuntoutuspäivää ulkoa kustannusten ollessa 934 812 euroa. Samaan aikaan omissa laitoksyksiköissä käyttöaste oli alhainen erityisesti kouluikäisten Vesalassa 76 % ja pikkulasten Touhulassa 63 %. Lapsiperhepalveluissa on muutoksen johdosta käynnistynyt yhteistoiminnallinen menettely lokakuussa 2017 ja sitä on jatkettu edelleen alkuvuonna. Yhteistoimintamenettely uudistamisesta päättyi 9.4.2018. Tavoitteena on käynnistää perhekuntoutuksen laajentaminen 1.5.2018 alkaen. Perhekuntoutuksen laajentamisen suunnittelussa on tehty laaja arviointi omien laitoksyksiköiden kokonaisuudesta sekä käytettävissä olevista resursseista ja tuotteistuksesta.

Perhekuntoutukseen tulon syinä olivat viime vuonna mm. vanhempien psyykinen sairaus, elämänhallinnan puutteet, parisuhdeongelmat, väkivalta perheessä, vanhemman omaan toimintakykyyn liittyvät tekijät ja vanhemman päihdeongelma. Perhekuntoutusjaksot kestivät kahdesta viikosta viiteen kuukauteen. Keskimääräinen kuntoutusaika perheillä oli 1,5 kuukautta. Perhekuntoutuksessa olleista lapsista kaikki olivat sijoitettuna avohuollon tukitoimena.

Perhekuntoutus työmuotona soveltuu hyvin osaksi lastensuojelun avohuollon työskentelyä sekä huostaanoton lakkautustyöskentelyä. Perhekuntoutuksen tavoite on tukea perhettä siten, että lapsen asuminen kotona on lapsen kannalta hyvä ja turvallinen ratkaisu. Jos perhekuntoutuksen aikana todetaan, että näin ei ole, pyritään yhdessä vanhempien kanssa löytämään lapselle sijaishuoltopaikka. Valmistelutyöryhmän ja laitoksen henkilöstön esityksenä on, että kaupungin omana toimintana perhekuntoutusta laajennetaan siten, että yksikön tilat sijaitsevat jatkossa yhdenmukaisissa tiloissa nykyisten kahden yksikön tilojen sijaan. Lisäksi yksi yksikkö muutetaan avoperhekuntoutusyksiköksi.

17.04.2018

22 §

Jatkossa laitosperhekuntoutuksen ja avoperhekuntoutuksen henkilöstöresurssit ovat mahdollisimman tehokkaassa yhteiskäytössä. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että laitosperhekuntoutus ohjaa mahdollisesti vajaakäytöllä olevat henkilöstöresurssinsa avoperhekuntoutukseen ja päinvastoin. Ja vastaavasti avoperhekuntoutuksesta mahdollisesti vajaakäytöllä olevat resurssit ohjataan perhetyön käyttöön. Henkilöstön yhteiskäytön toteutumista, sen ennakointia ja kustannusvaikuttavuuden seurantaan varten otetaan 1.5.2018 alkaen käyttöön yhteisen mittaamisen malli, jonka avulla voidaan arvioida henkilöstöresurssien yhteiskäytön onnistumista kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta. Näiden lisäksi otetaan myös 1.5.2018 alkaen käyttöön sekä laitos- että avoperhekuntoutuksessa, perhetyössä ja myös 7-17 vuotiaiden laitousyksiköissä arviointijaksojen sekä sisällöllistä että ajallista kustannusvaikuttavuutta kuvaava seuranta- ja tavoiteasetantamalli. Arviointijaksojen tuotteistus on tästä näkökulmasta valmisteilla omassa tuotannossa yhteistyössä asiakkaita ohjaavien ja laitoksissa vastaanottavien tahojen kanssa.

Vaikutusten arviointi

Perhekuntoutus työmuotona soveltuu hyvin osaksi lastensuojelun avohuollon työskentelyä sekä huostaanoton lakkautustyöskentelyä. Avoperhekuntoutuksena avohuollon palvelujen vahvistaminen noudattaa valtakunnallisia tavoitteita tukea perhettä siten, että lapsen asuminen kotona mahdollistuu. Perhekuntoutuspalvelut on lähes 100 %:sti ostettu ulkoa, joten yrityksillä on ollut hallitseva markkinaosuus. Uudistuksessa tuodaan rinnalle julkista palvelutuotantoa, jolla on hintakehitystä hillitsevä vaikutus.

Esitys

Perusturvajohtaja Mari Antikainen:

Perusturva- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä ja vahvistaa Mäntyrinteen perhetukikeskuksen toiminnat seuraavasti:

1. Muodostetaan 6 -paikkainen laitosmuotoinen perhekuntoutusyksikkö nykyisiin ns. Vesalan tiloihin.
2. Muodostetaan avoperhekuntoutusyksikkö nykyisiin perhekuntoutuksen tiloihin (ent. Vauvala). Avoperhekuntoutusyksiköstä tehdään kotiin tehtävää perhekuntoutusta sekä päiväkuntoutusta vertaistukiryhmien muodossa.
3. Vesalan yksiköstä muodostetaan nykyisiin Touhulan tiloihin alle 13-vuotiaille tarkoitettu yksikkö. Jatkossa yksikkö vastaa lasten kiireellisistä sijoituksista päivystyksellisesti ja sijoituksista sekä arvioinnista. Yksikköön sijoitettaisiin alle 13-vuotiaat vaativasti oireilevat lapset, joita ei voida sijoittaa lyhytaikaiseen perhehoitoon.
4. Nuorten (13–17 vuotiaiden) sijoituksista vastaa jatkossakin vastaanotto- ja arviointiyksikkö (lyhyet sijoitukset, arviointi, maks. 3kk) ja nuorten pidemmistä sijoituksista vastaisi jatkossa Toukola yksikkö.

Lisäksi perustetaan moniammatillinen ohjausryhmä, joka kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa. Ohjausryhmässä on mukana lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden ja laitosten sekä eri ammattiryhmien edustus. Ohjausryhmän tavoitteena on tehdä yhdessä arvio sijoituksista ja suunnitella jatkosijoitukset yhteistyössä sekä vahvistaa palautekulttuuria. Koko henkilöstön kanssa käydään urakeskustelut keväällä 2018. Henkilökuntaa koulutetaan yksikköjen toimintojen mukaisesti. Laitusyksikköjen henkilöstöresursseja tarkistetaan vastaamaan entistä haastavampien asiakkaiden tarpeita siinä vaiheessa, kun

17.04.2018

22 §

(hybridi-laitosmalli) on suunniteltu. Uudet toiminnot otetaan käyttöön 1.5.2018. Uudistunutta toimintamallia pilotoidaan vuoden 2019 loppuun saakka, jona aikana kehitetään toimintoja palvelujen tarpeen mukaisesti.

Valmistelija

Mari Annika Antikainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 6401

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy perusturvajohtajan esityksen.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

